

จังหวัดลำปางถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตเซรามิกส์ที่สำคัญของประเทศ ซึ่งมีปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการผลิตในอุตสาหกรรมเซรามิกส์คือ มีแร่ดินขาว (Kaolin) มากที่สุดในประเทศและมีดินเหนียว (Ball Clay) คุณภาพดี ทั้งนี้ถือได้ว่าลำปางมีความพร้อมด้านวัตถุดิบที่สำคัญในการผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ จึงทำให้ลำปางมีจำนวนโรงงานเซรามิกส์มากที่สุด ปัจจุบันโรงงานเซรามิกส์ในจังหวัดลำปางมีประมาณ 200 โรงงาน ในจำนวนนี้กว่าครึ่งทำการผลิตเพื่อส่งออก นอกจากนี้ยังมีโรงงานขนาดเล็กที่ทำในลักษณะของธุรกิจครอบครัวอีกประมาณ 100 โรง มีการจ้างงานรวมประมาณ 9,000 คน มูลค่าการผลิตมากกว่า 3,000 ล้านบาทต่อปี

เซรามิกส์ลำปางได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต โดยเฉพาะเตาเผา นับตั้งแต่การใช้ เตามังกร เตาสี่เหลี่ยม เตาอุโมงค์ จนกระทั่งเป็นเตาเผาโดยใช้แก๊สแบบชุดเต็ล ซึ่งเป็นเตาที่ทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ดีขึ้นทั้งในแง่ของความสม่ำเสมอ สีสีน การประหยัดเชื้อเพลิงและลดมลภาวะ ตลอดจนการลดความสูญเสียได้อย่างมาก

นับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมาเซรามิกส์ลำปางมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีโรงงานเซรามิกส์รายใหม่ๆ เข้ามาสู่อุตสาหกรรมปีละประมาณ 20-40 ราย ผลิตภัณฑ์

ที่ทำการผลิตก็มีหลากหลายมากขึ้นจากเดิมที่เน้นการผลิตถ้วยชาม โดยเฉพาะชามโก่งซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย จนกระทั่งมีการขยายตลาดไปสู่การส่งออก นอกจากนี้ในส่วนของภาครัฐเองก็ได้ให้การสนับสนุน และส่งเสริมเซรามิกส์ลำปางอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผาภาคเหนือ ซึ่งจะให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต ตลอดจนการฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในด้านต่างๆ

อย่างไรก็ตามเซรามิกส์ลำปางเริ่มประสบปัญหาหุ้มน้ำ นับตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี 2540 ที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร และของชำร่วยและเครื่องประดับ

ซึ่งเป็นสินค้าหลักของเซรามิกส์ลำปาง และผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของลำปางอยู่ในตลาดระดับล่าง ต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่ง ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าไม่ว่าจะเป็น จีน อินเดีย ไทย มาเลเซีย และเวียดนาม และนอกจากนี้การแข่งขันยังจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ซึ่งจะทำให้โอกาสในการส่งออกของจีนมีเพิ่มมากขึ้นไปด้วย ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีที่กลุ่มเซรามิกส์ลำปางต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยีการผลิต คุณภาพวัตถุดิบ ความเพียงพอของบุคลากร ความสามารถในการออกแบบ และการพัฒนาเครื่องขยายการค้า เป็นต้น สำหรับในส่วนของภาครัฐเองก็ได้ให้ความสำคัญแก่เซรามิกส์ลำปางด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนแม่บทเซรามิกส์ที่ดีสำหรับจังหวัดลำปาง ฉะนั้นจึงถือเป็นโอกาสอันดีสำหรับกลุ่มเซรามิกส์ลำปาง ที่จะหันมาเพิ่มศักยภาพให้แก่ตนเอง โดยในเบื้องต้นสมาคมเครื่องปั้นดินเผา สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจของไทย ตลอดจนศูนย์พัฒนาเครื่องเคลือบดินเผา จังหวัดลำปางก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเซรามิกส์ จึงได้ขอความร่วมมือ จากบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้เข้าร่วม

เป็นผู้ร่วมดำเนินงานและผู้สนับสนุนโครงการ "Lampang Ceramic Cluster Development"

ในฐานะสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา บรรษัทจึงให้ความสนใจกับโครงการ "Lampang Ceramic Cluster Development" เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากระยะที่ผ่านมา ไอเอฟซีก็ได้พยายามขยายขอบเขตการให้บริการ รวมถึงด้านสินเชื่อแก่อุตสาหกรรมเซรามิกส์มาโดยตลอด ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารและของชำร่วยเครื่องประดับของผู้ผลิตขนาดใหญ่และขนาดกลาง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดลำปาง ส่วนในกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและย่อม ไอเอฟซีก็เองก็พยายามเป็นอย่างยิ่งที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาธุรกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ในรูปของเงินทุน การให้คำแนะนำ และปรึกษาในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ผู้ประกอบการได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ฯลฯ การเข้าร่วมในโครงการนี้ ไอเอฟซีที่มุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยแนวคิดเครือข่ายวิสาหกิจจะช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมเซรามิกส์ในลำปางเติบโตและสามารถแข่งขันได้ในระยะยาว จนเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งให้กับภาคเหนือและประเทศต่อไปได้ในอนาคต

"ความคิดเห็นและข้อความใดๆ ในคอลัมน์"รัฐรอบทิศ" เป็นทัศนะของผู้เขียนซึ่ง ไอเอฟซี ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป"